

EIROPAS SAVIENĪBAS FINANŠU INTEREŠU AIZSARDZĪBAS KOORDINĀCIJAS
PADOMES SĒDE

PROTOKOLS Nr. 2/2024

Rīga

2024. gada 28.novembrī

Sēde notiek daļēji klātienē Finanšu ministrijas 304. zālē, daļēji attālināti *MS Teams* lietotnē.

Sēdi vada:

ES fondu revīzijas departamenta direktore, AFCOS vadītāja Nata Lasmane.

Sēdē piedalās:

Padomes locekļi:

1.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta direktore	Nata Lasmane (Baibas Bānes vietā)
2.	Valsts kontroles Juridiskās daļas vadītāja p.i.	Daina Baha
3.	Valsts ieņēmumu dienesta Nodokļu nomaksas veicināšanas pārvaldes direktore	Santa Garanča
4.	Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departamenta direktore	Inita Petrova
5.	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas Attīstības instrumentu departamenta direktora vietniece	Ilze Krieva (Sanda Cakula vietā)
6.	Zemkopības ministrijas Lauku attīstības atbalsta departamenta Fondu uzraudzības un informācijas koordinācijas nodaļas vadītājas vietniece	Ilze Muriņa (Lienes Jansones vietā)
7.	Latvijas Republikas Prokuratūras Krimināltiesiskā departamenta Pirmstiesas kriminālprocesa un tiesvedības koordinācijas nodaļas Prokurors	Jānis Mināts (Aivara Ostapko vietā)
8.	Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes priekšnieks	Pauls Krūmiņš
9.	Tieslietu ministrijas Krimināltiesību departamenta jurists	Andrejs Burcevs (Mihaila Papsujeviča vietā)
10.	Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieka vietniece izmeklēšanas darbības jautājumos	Ineta Cīrule
11.	Eiropas Prokuratūras prokurors	Gatis Doniks

Pastāvīgie eksperti:

12.	Iepirkumu uzraudzības biroja Kontroles departamenta direktore	Evija Rubene
13.	Konkurences padomes Juridiskā departamenta direktora p.i.	Andris Eglons
14.	Klimata un enerģētikas ministrijas Valsts sekretāres vietniece finanšu jautājumos	Zane Grīva
15.	Valsts Kases Eiropas lietu departamenta direktores vietniece	Anda Pudāne
16.	Centrālās finanšu un līgumu aģentūras Krāpšanas risku vadības nodaļas vadītājs	Ervīns Ziemelis

17.	Valsts ieņēmumu dienesta Stratēģiskās vadības lietu un sabiedrisko attiecību pārvaldes Starptautisko sadarbības daļas galvenais speciālists starptautiskās sadarbības jautājumos	Karīna Bukajeva
18.	Konkurences padomes Aizliegtu vienošanos departamenta direktore	Ieva Šmite
19.	Lauku atbalsta dienesta Juridiskā departamenta direktore	Inga Tarvāne
20.	Lauku atbalsta dienesta Juridiskā departamenta direktores vietnieks	Andris Lācis
21.	Labklājības ministrijas Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām vadošās iestādes vecākā eksperte	Ilze Latvieta
22.	Valsts kases Darbības atbilstības, risku un kvalitātes vadības departamenta direktore	Elīna Avotiņa
23.	Centrālās finanšu un līgumu aģentūras Juridiskā departamenta Krāpšanas risku vadības nodaļas sankciju eksperts - juriskonsults	Jevgenijs Iljinskis
24.	Iekšējās drošības biroja Pirmstiesas izmeklēšanas nodaļas priekšnieka vietnieks	Ivars Lubejs
25.	Valsts policijas Galvenās kriminālpolicijas pārvaldes Ekonomisko noziegumu apkarošanas pārvaldes 2.nodaļas priekšnieks	Vitālijs Polovinskis
26.	Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja pārstāvis	Renārs Reiniks
Uzaicinātie eksperti:		
27.	LR Pastāvīgās pārstāvniecības ES Budžeta padomniece	Baiba Jurisone
28.	Sabiedrība par atklātību – Delna Transparency International - Latvia	Inese Tauriņa

AFCOS sekretariāts:

29.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta direktores vietniece	Olga Guza
30.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte	Marita Markevica-Boiko
31.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte	Linda Birziņa
32.	Finanšu ministrijas ES fondu revīzijas departamenta vecākā eksperte	Inese Dolgais

Saskaņā ar Ministru kabineta 16.12.2014. noteikumu Nr. 769 “*Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzības koordinācijas padomes nolikums*” 12. punktu **Padome ir lemttiesīga.**

**Sēdes atklāšana
un darba kārtības apstiprināšana**

Sēde sākas plkst. 15:00

Sēdi atklāj un vada Finanšu ministrijas (turpmāk - FM) ES fondu revīzijas departamenta direktore, AFCOS vadītāja *Nata Lasmane*.

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* informē par sēdes paredzamo darba kārtību, iepriekš izsūtītajiem dokumentiem, kā arī par to, ka sēdei tiek veiktas transkripcijas piezīmes protokola sagatavošanas vajadzībām.

Iebildumu par darba kārtību nav, **darba kārtība tiek apstiprināta.**

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* informē, ka š.g. 11.novembrī ir apstiprināts jauns Finanšu ministrijas rīkojums par AFCOS padomes sastāvu. Jaunie AFCOS padomes locekļi:

- (1) Valsts kontroles Juridiskās daļas vadītāja p.i. **Daina Baha;**
- (2) Finanšu ministrijas Eiropas Savienības fondu sistēmas vadības departamenta direktore **Inita Petrova.**

Savukārt pastāvīgo ekspertu statusā turpmāk tiks pieaicināta Klimata un enerģētikas ministrija, kuru pārstāv Valsts sekretāra vietniece finanšu jautājumos **Zane Grīva.**

A daļa

Informācija izsūtīta pirms sanāksmes, iebildumi vai jautājumi nav saņemti. Informācijas uzskaitījums:

- A.1. Pārskats par pārstāvību EK (OLAF) sanāksmēs;
- A.2. 2024.gada darba plāna izpilde;
- A.3. 2025.gada darba plāns.

AFCOS Padome Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

B daļa

B.1. Ziņojums AFCOS padomei par to, vai un kādi grozījumi Latvijas krimināltiesiskajā un kriminālprocesuālajā regulējumā nepieciešami, lai stiprinātu krāpšanas pret ES finanšu interesēm izmeklēšanu un kriminālvajāšanu

Eiropas prokurors *Gatis Doniks* vērs uzmanību, ka PIF direktīvas¹ tvērums ir plašāks kā Krimināllikumam (KL) šā brīža regulējums. Lai arī EK pārkāpuma procedūra ir izbeigta, atzīstot, ka PIF direktīva nacionālā līmenī ir transponēta korekti, piemērojot KL normas EPPO tomēr sastopas ar sarežģījumiem kvalifikācijā. Ja kvalificējot noziedzīgu nodarījumu izmanto, piemēram, Krimināllikuma 220. pantā paredzēto mantas nobēdzināšanas sastāvu, tad jākonstatē, ka minētā panta sankcija neatbilst PIF direktīvas 7. panta 3. punktā noteiktajām prasībām. Turklāt atsevišķās situācijās EPPO zaudē savu materiāltiesisko kompetenci, it sevišķi tas attiecas uz projekta pēcuzraudzības posmu. EPPO ir sazinājies ar TM un vērsis uzmanību uz konkrētiem gadījumiem, kad EPPO ir radušās problēmas.

TM pārstāvis *Andrejs Burcevs* norāda, ka TM izskatīs EPPO iesūtīto informāciju. Attiecībā uz projektu pēcparbaudes posmu un tajā konstatēto problemātiku, TM pirmšķietami piekrīt EPPO secinājumiem.

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* aicina TM un EPPO apmainīties ar kontaktiem un turpināt diskusiju par nepieciešamajiem normatīvajiem grozījumiem.

Eiropas prokurors *Gatis Doniks* piedāvā izveidot darba grupu, lai sagatavotu konkrētus piedāvājumus, kurus varētu virzīt TM Krimināllikuma darba grupai.

---

¹ Direktīva (ES) 2017/1371 par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības

TM pārstāvis *Andrejs Burcevs* aicina AFCOS sagatavot vēstuli TM ar lūgumu organizēt sanāksmi.

AFCOS Padome Nolēma:

AFCOS sagatavos TM adresētu vēstuli ar lūgumu organizēt sanāksmi, lai izskatītu EPPO konstatēto problemātiku KL piemērošanā.

B.2. Izvērtējums par ENAP pieejamajiem resursiem EPPO atbalstam

VP ENAP pārstāvis *Pauls Krūmiņš* skaidro, lai nodrošinātu atbalstu EPPO, slodzes tiek pārdalītas gan struktūrvienību iekšpusē, gan piesaistot citas struktūrvienības, gan deleģējot uzdevumus reģionāli. ES fondu izmeklēšanas lietas tiek uztvertas kā augstākas prioritātes lietas. Budžets nākamajam gadam ir palielināts, tomēr tas skar visu VP struktūru, aptuveni 5000 darbinieku. Uzmanība tiek pievērsta arī darbinieku izglītošanai – sistēmiski tiek nodrošināta apmācība gan Policijas koledžā, gan Izmeklētāju mācību centrā. Tāpat tiek nodrošinātas iekšējās izaugsmes iespējas, lai motivētu darbiniekus nepamest VP.

Vērš uzmanību uz tehnisko risinājumu nepieciešamību kvalitatīva atbalsta sniegšanai. Iegādātā aparatūra ir ļoti dārga un tiek izmantota visu struktūru darbā, ne tikai sniedzot atbalstu EPPO. VP iekšēji ir pārstrukturizējušies, lai varētu sniegt atbalstu EPPO.

Eiropas prokurors *Gatis Doniks* norāda, ka šā brīža EPPO un VP sadarbības modelis ir visefektīvākais, jo VP mēģina kombinēt resursus gan no dažādām vienībām, gan struktūrām.

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* aicina VP pieteikt dalību kādā no ES līdzfinansētajiem projektu konkursiem savas kapacitātes un tehniskās bāzes stiprināšanai. Ja nepieciešams, AFCOS gatavs sniegt atbalstu un informēs par ES izsludinātajām programmām.

AFCOS Padome Nolēma:

Turpināt uzsāktu EPPO un VP sadarbības modeli.

B.3. Izvērtējums par KNAB pieejamajiem resursiem EPPO atbalstam

KNAB pārstāve *Ineta Cīrule* informē, ka KNAB šobrīd sadarbojas ar EPPO 7 uzsāktos kriminālprocesos, piedaloties gan kā procesa virzītāji, gan kā izmeklēšanas grupas dalībnieki. KNAB, tāpat kā citas tiesībsargājošās iestādes izjūt operatīvo darbinieku trūkumu. Birojs tērē aptuveni 20% - 30% savu resursu, lai nodrošinātu atbalstu EPPO. Informē, ka KNAB piedalās dažādos ES līdzfinansētos projektos tehniskā nodrošinājuma iegādei.

Vērš uzmanību, ka šobrīd resursu pietiek atbalsta sniegšanai EPPO, taču, ja izmeklēšanas lietu skaits palielināsies, būs jāveic atkārtots resursu izvērtējums. Turklāt, sākot ar 2025.gadu, KNAB pārņems VID IDP funkcijas, kam būs nepieciešami resursi no izmeklēšanas un operatīvā darba kapacitātes.

AFCOS Padome Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

B.4. Briseles aktualitātes

LR Pastāvīgās pārstāvniecības ES pārstāve *Baiba Jurisone* informē, ka piedalījās IeM organizētajā seminārā par Kopīgo noteikumu regulas² piemērošanu iekšlietu jomā. Semināra mērķis bija apmainīties ar viedokļiem un ieteikumiem EK, gatavojoties jaunā Daudzgaļu budžeta priekšlikumam. Vērš uzmanību, ka nākamo šāda veida konferenci, bet kohēzijas jomā, organizēs Polija 2025.gada sākumā.

Informē, ka OLAF ir prezentējis informāciju par OLAF rekomendācijām un piedzīto naudas summu apjomu. Periodā no 2012. – 2023. OLAF ir izdevis 2300 rekomendācijas, ar kopējo finansiālo ietekmi 9 miljardu apmērā. Faktiski piedzīti 61% no atgūstamās summas (dalītajā pārvaldībā 86% un tiešajā pārvaldībā 43%). Kā piedziņu kavējošie faktori minēti: noilgums, bankrota procedūras, administratīvie/ juridiskie šķēršļi un piedziņas neefektivitāte. Ir apstiprināta jaunā EK, kas lepojas ar EPPO un OLAF darbu. OLAF ģenerāldirektors ir norādījis, ka OLAF sevi ir atpelnījis 20 reizes. Savukārt, EPPO 2025.gada ES budžetā ir piešķirtas papildu 16 štata vietas.

ERP ziņojumā par 2023.gada budžetu kopējais kļūdas līmenis norādīts 5.6%, savukārt, kohēzijas politikā kļūda 9.3%. Iespējamie iemesli – pandēmija, inflācija, periodu pārklāšanās, kā arī pārklāšanās ar Atvēršanas fondu. Vairāk kā pusē revīzijas iestādēs, kas tika auditētas, ir konstatēti trūkumi. Kā arī palielinājies atcelto saistību risks - 0.4 mljrd., nākamajā gadā 2.2 mljrd. Lauku fondos norādītais kļūda līmenis - 2.2%, savukārt, iekšlietu fondos kļūda nav aprēķināta. ERP Latvijā auditēja Iekšējās drošības fondu, proti, vai Latvija ir apmierināta ar EK sniegto atbalstu programmas ieviešanas uzsākšanā. ERP secinājums par Atvēršanas fondu – grūti auditējams, trūkst harmonizētas metodoloģijas.

Informē, ka daudzgaļu budžeta esošais periods ir iekavējies, bet februārī būs ieskicējums par nākamā plānošanas perioda tvērumu. EK sola vienkāršošanu un elastību. Atvēršanas fonds EK šķiet labs mehānisms, taču nākamajam periodam neplāno tā replicēšanu, lai gan vienlaikus plāno koncentrēties uz *performance based* finansējumu. Plānots mazināt programmu skaitu, balstoties uz 3 pīlāriem:

- (1) dalītā pārvaldība – viena kopīga nacionālā aploksne (kohēzijas fondi, lauku fondi, iekšlietu fondi);
- (2) Tiešā pārvaldība – konkurētspējas pīlārs (Horizon, ERASMUS, investīciju programmas);
- (3) Kaimiņattiecību virziens – ietekme uz valstīm ārpus ES.

Tāpat LR Pastāvīgās pārstāvniecības ES pārstāve *Baiba Jurisone* vērš uzmanību, ka līdz 17.12.2024. var pieteikties sekundētā eksperta (SNE) vakancei OLAF.

AFCOS Padome Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai

B.5. Atziņas no NonIncrimInA konferences un skatījums uz Nemo-teneteur principa piemērošanu

Konkurences padomes pārstāvis *Andris Eglons* informē, ka sniegts savu subjektīvo redzējumu par dalību konferencē. Konferences galvenais mērķis bija rosināt diskusiju par Nemo-teneteur jeb

---

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1060 (2021. gada 24. jūnijs), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai

pašneinkriminēšanas principu administratīvajā procesā. Nemo-tenetur princips sevī ietver gan tiesības klusēt, gan tiesības neliecināt pret sevi. Vērš uzmanību, ka tiesības klusēt ir plašāks jēdziens sevī ietverot arī nesadarbošanos (dokumentu/ informācijas nesniegšanu), savukārt, tiesības neliecināt pret sevi ir šaurāks jēdziens. Galvenais secinājums - tiesību neliecināt pret sevi principa nozīme administratīvajās tiesībās pieaug, to tuvinot kriminālprocesam.

Konkurences padomes pārstāvis *Andris Eglons* atzīmēja Eiropas Savienības Tiesas (EST) spriedumu C-481/19, kurā tika izvērtēts vai fiziskai personai ir tiesības atteikties atbildēt uz jautājumiem un izsniegt informāciju, ja pret viņu administratīvajā procesā var tikt piemērotas sankcijas kas ir pielīdzināmas kriminālsodam. Papildus vērsa uzmanība uz 1987.gada spriedumu, kas noteica, ka jebkurai personai ir jāsniedz konkurences uzraugiem visa pieprasītā informācija un paskaidrojumi ar vienīgo izņēmumu, ka personai nav jāatzīst pārkāpumus. Līdz ar to persona var atteikties atbildēt uz jautājumiem un iesniegt dokumentus, kas nepārprotami norāda uz viņas vainu, un sankcijas par to nevar tikt piemērotas.

Konkurences padomes pārstāvis *Andris Eglons* vērš uzmanību uz Eiropas Cilvēktiesību Tiesas (ECT) *DeLege v NL* spriedumu Nr. 58342/15, kas ietver atsauces uz visu atbilstošo ECT judikatūru saistībā ar tiesībām klusēt gan administratīvajā, gan kriminālprocesā. Vienā no aspektiem, tiesa atzina, ka iestāde var piemērot sankcijas, ja pieprasa tādus dokumentus, par kuru eksistenci jau zina. Turklāt iestādei nav jāzina viss dokumenta saturs, pietiek ar faktu, ka iestāde zina par attiecīgā dokumenta esamību. Konkurences padomes pārstāvis *Andris Eglons* piemin vēl vienu ECT spriedumu, kurā tiesa vērtējusi vai iestāde, pieprasot dokumentus, ir zinājusi par dokumentu eksistenci vai objektīvi ticējusi, ka tādi dokumenti pastāv, secinot, ja iestāde vienkārši mēģina uzminēt, kādi dokumenti varētu būt personas rīcībā, sankcijas nav piemērojamas. Ar prezentācijām no konferences padalīsies, kad tās tiks saņemtas no organizatoriem.

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* aicina iesūtīt prezentācijas no konferences, lai AFCOS tās var ievietot AFCOS vietnē.

AFCOS Padome Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

C daļa

C.1. “AFCOS ēnošana” aktivitātes īstenošana

AFCOS pārstāve *Linda Birziņa* sniedz ieskatu AFCOS organizētajās ēnošanās aktivitātē, kas norisinājās 3 mēnešu garumā un iesaistīja vairākas iestādes. Kopumā tika organizēti 13 ēnošanas pasākumi, kurus apmeklēja 127 dalībnieki (91 unikāls dalībnieks).

LAD piedāvāja iespēju interesentiem piedalīties 2 pārbaudēs uz vietas projektu īstenošanas vietās (PPĪV); KNAB organizēja prezentāciju un diskusiju par korupcijas tipoloģiju (2 tikšanās); IDB sniedza prezentāciju par biroja iesaisti Eiropas finanšu līdzekļu izkrāpšanas novēršanā un atklāšanā; CFLA organizēja 2 tikšanās, aptverot jautājumus par iespējamo pārkāpumu konstatēšanas procesu, indikācijām, sarkanajiem karogiem, jautājumiem pārbaudes lapās un tālāko procesu līdz ziņojumam kompetentajai iestādei; IUB piedāvāja iespēju piedalīties kā klausītājam iesniegumu izskatīšanas sēdē; KP sniedza prezentāciju par aizliegto vienošanos izmeklēšanu; FM RI piedāvāja iespēju piedalīties 3 PPĪV, savukārt, FID sniedza prezentāciju un organizēja diskusiju par finanšu izlūkošanas dienesta funkciju dažādību.

AFCOS pārstāve *Linda Birziņa* vērš uzmanību, ka AFCOS ēnošanas aktivitāte kopumā novērtēta pozitīvi ar vidējo vērtējumu 4,81 (no 5), kas izriet no aktivitāšu apmeklētāju aizpildītajām anketām. Bet papildus tam, AFCOS Padomes sēdes dalībnieki tiek aicināti aizpildīt anketu tiešsaistē, balsojot vai AFCOS ēnošanas aktivitāte būtu jāturpina.

Tiešsaistes balsojumā tiek nolemts, ka AFCOS ēnošanas aktivitāte ir jāturpina arī 2025.gadā.

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* informē, ka AFCOS ēnošanas aktivitāte tiks turpināta 2025.gada otrajā pusgadā

AFCOS Padome Nolēma:

Sniegto informāciju pieņemt zināšanai.

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* aicina klātesošos un tiešsaistē izteikt viedokli par to vai ir nepieciešamas neformāls pasākums AFCOS sadarbības tīkla stiprināšanai. Tiešsaistes balsojumā dalībnieki nobalso par atbalstu neformāla pasākuma organizēšanai.

AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* aicina arī izteikt viedokli par to vai šogad ir atbalstāma AFCOS dalība Junior Achievement Latvia finanšu prasības konkursa “Biznesa pasakas” darbu vērtēšanā un apbalvošanā, lai veicinātu AFCOS un Atkrāpies! atpazīstamību (2023.gadā AFCOS arī ir piedalījies konkursa “Biznesa pasakas” darbu vērtēšanā un apbalvošanā). Sēdes dalībnieki nobalso par atbalstu dalībai konkursa “Biznesa pasakas” darbu vērtēšanā un apbalvošanā.

Papildus AFCOS vadītāja *Nata Lasmane* aicina iestādes iesūtīt īsu video sveicienu, kas tiks izmantots, lai sagatavotu kopējo AFCOS tīkla Ziemassvētku sveicienu sadarbības partneriem.

Nata Lasmane izsaka pateicību dalībniekiem par iesaistīšanos un sēdi slēdz plkst.17:00.

Protokolu sagatavoja:

ES fondu revīzijas departamenta Vecākais eksperts izmeklēšanā

Inese Dolgais

Apstiprināja:

Valsts sekretāres vietā
AFCOS vadītāja

(paraksts*) Nata Lasmane

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu